

УДК 351.749:343.341

А.О. Михайлов,
полковник міліції,
начальник контрольного управління
Головного штабу МВС України.

ВИРОБЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПОБУДОВИ СПЕЦІАЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ МІЛІЦІЇ (ПОЛІЦІЇ) ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ БОРОТЬБИ З НЕЗАКОННО УТВОРЕНИМИ ОЗБРОЄНИМИ ФОРМУВАННЯМИ ТА ВИКОНАННЯ ІНШИХ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

У статті проаналізовано системи підрозділів спеціального призначення різних країн світу, показники їх побудови, особливості організації та структури таких підрозділів. Вироблено рекомендації з питань комплектування особовим складом, його підготовки та матеріально-технічного забезпечення підрозділів спеціального призначення міліції (поліції).

Ключові слова: підрозділи спеціального призначення, реформування органів внутрішніх справ України, боротьба з незаконно утвореними озброєними формуваннями.

В статті изложено анализ системы подразделений специального назначения разных стран мира, показатели их построения, особенности организации и структуры таких подразделений. Подготовлены рекомендации по вопросам комплектования личным составом, его подготовки и материально-технического обеспечения подразделений специального назначения милиции (полиции).

Ключевые слова: подразделения специального назначения, реформирование органов внутренних дел Украины, борьба с незаконно созданными вооруженными формированиями

The paper presents the analysis of the system of the special forces of different countries, indicators of their construction, especially the organization and structure of such units. Several recommendations on the recruitment, training and logistical support of special forces militia (police) are prepared.

Keywords: special purpose units, the reform of the Internal Affairs bodies of Ukraine, the struggle against the illegitimate armed groups.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1118р щодо питання реформування органів внутрішніх справ України [1] схвалено Стратегію розвитку органів внутрішніх справ України та Концепцію першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ України.

З урахуванням того, що одним із напрямів Стратегії розвитку органів внутрішніх справ України визначено створення універсального підрозділу спеціального призначення (ПСП) на кшталт SWAT (США) замість наявних підрозділів міліції особливого призначення “Беркут”, відділів швидкого реагування підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю “Сокіл”, підрозділів судової міліції “Трифон”, спецпідрозділів Державної служби охорони при МВС “Титан” та інших розроблено ці рекомендації.

Актуальність питання побудови ПСП міліції (поліції), який має відповідати завданням боротьби з незаконно утвореними озброєними формуваннями (НЗФ) та іншими спеціальними завданнями, стало очевидним після оголошення у квітні 2014 р. керівництвом України антитерористичної операції на сході України, до якої також залучалися бійці української “Альфи”, що вважається одним із найкращих загонів спецназу у Східній Європі [2].

На основі зарубіжного досвіду зі створення ПСП у провідних країнах світу, проведення ними спеціальних операцій (СО), аналізу їх ефективності, заходів безпеки, системи підготовки особового складу цих підрозділів, їх оснащеності, озброєності, специфіки роботи розроблено ці рекомендації.

Процес утворення ПСП у розвинених країнах світу розпочався на початку 70-х років минулого сторіччя після захвату палестинськими терористами групи “Чорний вересень” у заручники команди ізраїльських спортсменів 5 вересня 1971 р. у Мюнхені в Олімпійському селищі. При проведенні СО всі заручники загинули, ліквідовано 5 терористів. Упродовж року після здійснення теракту ізраїльською спецслужбою MOSSAD було зібрано досьє на членів терористичної групи і ліквідовано кожного. Реакція багатьох розвинених країн світу була адекватною – почався процес утворення ПСП.

Так, утворено радянський спеціальний навчальний центр “Альфа”, американський відділ внутрішньої безпеки ФБР, німецьку групу прикордонної охорони GSG-9, австрійський ПСП COBRA, французьку бригаду боротьби з тероризмом ВАС тощо. На ПСП було покладено виконання таких основних завдань, як підготовка та проведення СО щодо припинення терористичних актів із захоплення заручників, викрадення літаків, загрози підриву адмінбудівель, політичних убивств; затримання озброєних злочинців, осіб, що втекли з-під варти, та інших спеціальних завдань.

ПСП (командос, спецназ, англ. special forces) – спеціально навчені підрозділи державних розвідувальних і контррозвідувальних служб, армії, авіації, флоту, поліції (міліції), охорони перших посадових осіб держави, особовий склад яких має високу бойову, вогневу, фізичну та психологічну підготовку, до завдань яких входить вирішення специфічних бойових завдань у надзвичайно екстремальних умовах [3].

Система ПСП різних країн світу

Найскладніші системи ПСП країн світу:

США

- ПСП ФБР (у кожному з 59 регіональних управлінь ФБР “FBI SWAT Teams” та “Hostage Rescue Team”);
- ПСП поліції “SWAT” (Special Weapon Attack Team утворені у всіх регіональних департаментах поліції);
 - загін надзвичайної служби поліції Нью-Йорка (ESU);
 - підрозділи військової поліції в армії, Корпус морської піхоти, ВМС і ВПС “SRT” (Special Reaction Team);
 - в армії діє командування СО – USASOC (сили СО – United States Special Operations Forces USASFC);
 - армійський спецназ GREEN BERETS (5 груп по 3 батальйони СО армії та 2 у Національній гвардії);
 - десантно-штурмові підрозділи СпП RANGERS;
 - перший оперативний загін ПСП армії “DELTA” (First Special Forces Operational Detachment-Delta aka 1st SFOD-D);
 - 160-й авіапункт СО “Нічні сталкери” (Special Operations Air Regiment);
 - сили СО ВМС (“морські котики” або “тюлені” – морські розвідники-диверсанти входять до складу NAVSOC);

- 2 основних контртерористичних підрозділів Сил СО (Naval Special Warfare Development Group NSWDC, (Development Group DEVGRU);
- ПСП розвідки Корпусу морської піхоти (US Marine Force Recon FORECON (RAIDERS) та United States Marine Corps Forces Special Operations Command (MARSOC).

Великобританія

- підрозділ повітряних десантників (SPECIAL AIR SERVICES – SAS);
- група захисту дипломатичних представництв (DIPLOMATIC PROTECTION GROUP);
- “BLUE BERETS” група інструкторів-снайперів;
- антитерористичний підрозділ Скотланд-Ярда (ANTI-TERRORIST SQUAD) з проникнення в терористичні організації;
- спеціальна патрульна група Скотланд-Ярда (SPECIAL PATROL GROUP) патрулювання приватних володінь і захисту їх від злочинців;
- відділення технічної підтримки (TECHNICAL PATROL GROUP) патрулювання приватних володінь і захисту їх від злочинців;
- відділення технічної підтримки (TECHNICAL SUPPORT BRANCH) використовує електронні прилади спостереження;
- армійський саперний підрозділ (ARMYS BONB SQUAD).

Ізраїль

- в Армії оборони Ізраїлю ЦАХАЛ діють спецназ Генерального штабу ЦАХАЛ “Сайерет Маткаль” (Unit 101 розвідувальний ПСП), “Маглан” (підрозділ протитанкових ракет дальньої дії), “Дувдеван” (Unit 217), “Сайерет Эгоз” (Unit 621 входить до складу піхотної бригади “Голани”), “Сайерет Шакед” (“Шомрей Кав Даром” ПСП Південного ВО), Unit 669 та “Шальдаг” (ПСП ВПС Ізраїля), “Окец” (“жало”), Unit 7142 (спеціальний кінологічний підрозділ), “Яхалом” (спецназ інженерних військ), “Шеулей Шимшон” (ПСП у складі піхотної бригади “Гивати”), “Сайерет Голани, Сайерет Гивати, Сайерет Цанханім, Сайерет Нахаль, Сайерет Кфир” (розвідувальні роти відповідних піхотних бригад), Unit 5114 (батальйон “Псагот” підрозділ спеціального зв’язку й електронної протидії), ТИБАМ (“Тихнут бе-езрат Махшев” ПСП комп’ютерного планування), Unit 869 (“Модиин Саде” ПСП польової розвідки входить до складу піхотної бригади “Маткаль”), “Шайетет 13” (ПСП ВМС);
- спецназ МОССАД “Кидон” (ПСП у складі відділу силових операцій “Мецада”);
- спецназ поліції Ізраїлю ЯМАМ, ЯМАС, ЯСАМ, ЛОТАР – Unit 7707 (ПСП поліції входять до складу МАГАВ);
- “Мишмар ха-Кнессет” (ПСП охорони й оборони адмінбудинку парламенту та його персоналу);
- “Нахшон” (ПСП ШАБАС Управління тюрем Ізраїлю);
- ШАБАК (Головна служба безпеки, контррозвідка Ізраїлю, має свої силові ПСП).

Франція

- у складі ЗС діє Командування СО (General Commandant les Operations Speciales GCOS), до якого входять частини Окремого спеціального командування (Groupement special autonome GSA);
- 1-й парашутний полк морської піхоти (1 Regiment parachutiste d’infanterie de marine, 1er RPIMa);
- авіаційний загін СО (Detachment aerien des operations speciales);
- 5 підрозділів спецназу ВМС входять до складу Командування морської піхоти та ПСП (Commandement des fusiliers – marins commandos COFUSCO);

- ПСП ВПС: 10 парашутна рота командос ВПС (Commando parachutiste de l'air № 10 (CPA 10), вертольотна ескадрилья СО (Escadrille des helicopteres speciaux (EHS), авіаційна дивізія СО (Division des operations speciales (DOS);
- спецназ Сухопутних військ 2-й парашутний полк Іноземного Легіону;
- спецназ ВМС “де Пенфентеньо”, “де Монфор”, “Юбер” загін бойових плавців, підрозділ морських командос “Трепель”, усього 9 загонів;
- спецназ Жандармерії група втручання Group Dintervention Da Gendar – Men Nationale (GIGN);
- бригада по боротьбі з тероризмом Briqate Anti Commando (BAC).

Російська Федерація

- Управління “А” та “В” Центру спеціального призначення (СпП) ФСБ (колишні групи “Альфа” та “Вимпел”);
- спецназ ГРУ ГШ ЗС (9 окремих бригад СпП та 1 окрема рота);
- ПСП СЗР (загін “Заслон”, особлива група СпП “Василиск” ГРУ ГШ);
- Повітрянодесантні війська (4 дивізії та 1 полк СпП);
- Морська піхота (4 окремих батальйони);
- спецназ Прикордонних військ (підрозділ СпП “Сигма”, десантно-штурмова маневрена група та окрема група спеціальної розвідки);
- спецназ внутрішніх військ МВС (17 загонів СпП та 604 ЦСпП створений у 2008 р. у складі ОДОпП на базі 2 загонів СпП “Витязь” і “Русь”);
- спецназ МВС (загін міліції СпП ОМОН “Рись”, полки та батальйони ОМОН регіональних Управлінь внутрішніх справ і на транспорті);
- спецназ Федеральної служби виконання покарань (85 регіональних відділів СпП та міжрегіональний навчальний центр гірської підготовки);
- спецназ МНС (центр СО особливого ризику “Лідер”).

Також серед відомих найбільш авторитетних та ефективних ПСП різних країн світу необхідно відзначити ПСП Федеральної прикордонної охорони Німеччини GSG 9 (Grenzschutzgruppe 9), ПСП ЗС Польщі GROM (Grupa Reagowania Operacyjno-Manewrowego), спецзагін ВВЕ (Bijzondere Bijstands Eenheid) королівського корпусу ВМФ Нідерландів, ПСП поліції Австрії COBRA (Einsatzkommando Cobra), ПСП МВС Італії GIS (Gruppo di Intervento Speciale), ПСП ЗС Норвегії FSK (Fosvarets Spesial kommando), ПСП Йорданії загін СО – 71 та ПСП Султанські спеціальні сили (SSF) у складі Королівської поліції Оману.

Показники організації (побудови) ПСП

При виробленні рекомендацій щодо побудови ПСП міліції (поліції), який би забезпечував ефективну боротьбу з НЗФ розглянемо показники, що впливають на його організаційно-штатну структуру, чисельність, систему відбору та підготовки особового складу, його матеріально-технічну оснащеність, озброєність тощо.

ПСП та показники їх організації (побудови)	SAS-22	YAMAM	RANGERS	GSG 9	GIGN	COBRA	GROM	GIS	BBE	FSK
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Підпорядкованість	МО	МВБ	МО	МВС	МО	МВС	МО	МО	МО	МВС
Рік утворення	1954	1974	1982	1973	1974	1978	1990	1977	1977	1982
Структура:	військ	спец	військ	військ	військ	військ	військ	військ	військ	спец
батальйон			3							
полк	3									
загін (команда, група)		1		3	+	1	4			
взвод (секція)		3				4		3	2	+

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Чисельність	1000	200	2000	300	380	150	700	150	70	120
Комплектування:										
офіцери	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
сержанти	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
рядові	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Морально-бойові якості (добір):	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
благонадійність	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
інтелект	+					+				
зовнішні дані	+									
фізична підготовка	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
витривалість	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
сміливість	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
загальний вишкіл	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
наполегливість	+									
кмітливість	+					+				
спритність	+					+				
холоднокровність					+					
Відрахування (відбір)	80%		50 %	35 %	60 %	60 %				
Початкова підготовка	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Спеціальна підготовка	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Загальний курс (діб)	730		72	245	245					
тактична	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
розвідувальна	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
альпіністська	+		+							
вогнева	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
бойова техніка	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
медична	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
фізична	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
мінно-підризна	+	+	+	+						
топографічна	+		+	+	+	+	+	+	+	+
парашутно-десантна	+		+	+						
зв'язок	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
радіо, спецапаратура			+	+	+					
орієнтування	+		+	+					+	+
легководозна	+				+				+	+
екстремальна	+			+	+	+	+	+	+	+
взаємодія	+	+		+	+	+	+	+	+	+
мовна	+									
психологічна	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ідеологічна			+							
Контракт (рік)	≥ 3					≥ 2,5	+			4-5

Примітка: у незаповнених позиціях інформація щодо організації (побудови) ПСП у доступних джерелах відсутня.

Особливості організації та структури ПСП

Структурно ПСП підпорядковуються у Великобританії Командуванню Сухопутних військ, в Австрії, Франції і Німеччині – МВС, в Російській Федерації “Альфа” підпорядкована ФСБ, а “Вимпел” діє в системі МВС. Структура ПСП дуже різноманітна: від подібної до військових частин, як у німецькій дев'ятій групі прикордонної охорони GSG-9, до надзвичайно розвиненої системи англійських ПСП.

У Великобританії створено кілька ПСП. Основною бойовою одиницею є SAS – ПСП повітряних десантників. SAS складається з Команди спеціальних проектів (SP) та Антиреволюційного військового ескадрону (CRW). Основний

антитерористичний загін SP нараховує 80 чоловік у складі 4 загонів по 16 осіб у кожному та відділ дослідження СО. Організаційно SAS поділена на Червоні та Сині команди, чисельність яких становить 65 чоловік. У кожній групі є снайпери й експерти. Зараз у бойовому складі Сухопутних військ 3 полки СпП SAS. 22 пСпП укомплектований особовим складом на 100 %. Одна рота цього полку постійно знаходиться в повній бойовій готовності. 21 і 23 пСпП є кадрованими, їх приписний склад проходить підготовку у навчальних центрах цих частин. 22 пСпП справедливо називають найдосвідченішим ПСП у світі. Бійці полку брали участь у тисячах СО. За минулі десятиріччя загинуло понад 25 бійців SAS-22. Розголошення несанкціонованої інформації про підрозділ вважається у Великобританії кримінально караним діянням. На базі 22 пСпП створені 3 центри підготовки особового складу: початкової, парашутної та спеціальної підготовки.

У США для ведення СО у кожному з 59 територіальних управлінь ФБР створено, принаймні, один ПСП по боротьбі з тероризмом FBI SWAT. Також нараховується 9 розширених команд FBI SWAT (Enhanced FBI SWAT Teams). Розширені команди FBI SWAT мають більше повноважень. SWAT складається з секції командування підрозділу СО та вибухотехнічного підрозділу. На секцію командування підрозділу СО покладено виконання адмінфункцій, організацію контролю та забезпечення взаємодії. Секція командування складається з відділу СО та кінологічної служби, які працюють у цілодобовому режимі з метою негайного реагування на надзвичайні ситуації. Відділ СО забезпечує проведення операцій з високим ступенем ризику. Підрозділ складається з 11 співробітників. На озброєнні підрозділу знаходяться 2 броньовані вантажні автомобілі, 8 патрульних машин із спеціальними комунікаційними засобами, мотоцикли, захисний спецодяг та інше обладнання. Кінологічний підрозділ складається з 8 співробітників. Його працівники та службові собаки проходять спеціальні тренувальні восьмижневі курси. Вибухотехнічний підрозділ оснащений трейлером для транспортування вибухових пристроїв, спеціалізованими інструментами для обстеження та розмінування вибухових пристроїв, легким трейлером та портативним рентгенапаратом. Працівники підрозділу використовують спеціальний захисний одяг.

GSG 9 організовано так: група керування – штаб; 3 оперативних загони; 4 підрозділи забезпечення: 3 загони – навчальний, зв'язку й інформації та підрозділ технічного забезпечення; група постачання та ланка гелікоптерів. Організаційна структура GSG 9 подібна до структури військових частин. Командир здійснює керівництво підрозділом через штаб. До складу штабу входять 2 заступники командира та група керування. 3 бойові взводи по 30 осіб складаються з 5 відділень. Оперативні загони становлять основне ядро GSG 9, кожний з них складається з групи керування і 5 спеціальних оперативних груп (ОГ) SET. Загальна чисельність загону – 60 співробітників. ОГ – нижня ланка підрозділу (5 чоловік). Залежно від обстановки замість ОГ можуть формуватися групи снайперів чи групи підривників, аквалангістів. Технічний загін складається із підрозділу підривників, аквалангістів, бойових плавців, фахівців-авторемонтників. Ланка вертольотів GSG 9 використовується не тільки для транспортування ОГ, але і як тактичний засіб при здійсненні СО: ведення спостереження, переслідування і затримання злочинців, проникнення до блокованого будинку. Четвертий оперативний загін GSG 9, оснащений 3 броньованими катерами, призначений для дій у відкритому морі.

Підрозділ GIGN є структурною частиною французької жандармерії. Чисельний склад GIGN – 40 жандармів, зокрема 2 старшини. У цьому підрозділі 13 першокласних плавців-підводників, 3 провідники собак, 9 чоловік мають чорні пояси по карате і дзюдо, 12 – коричневі пояси. Група знаходиться на казарменому

положенні і зберігає цілодобову бойову готовність. У разі потреби вона комплектується вертольотами жандармерії.

До структури COBRA входить орган управління, підрозділи оперативно-технічного і медичного забезпечення, 4 бойових взводи по 20 осіб у кожному і група аквалангістів з 11 осіб. Усього в складі загону 150 осіб, з них 10 – командири загонів і служб. Група забезпечена необхідною технікою: 12 радіофікованих “Мерседесів”, кілька мобільних автомайстерень, спецавтомобілі підвищеної прохідності, надувні човни. За необхідності у розпорядження ПСП можуть бути передані вертольоти і транспортні літаки або залізничний потяг. Підрозділ оперує винятково на території Австрії. На цей момент не загинув жоден боєць COBRA, завдяки чому загін вважається одним із найбільш підготовлених у Європі.

Рекомендації з питань комплектування ПСП міліції (поліції)

Набір особового складу до ПСП проводиться 1-2 рази на рік на добровільній основі з числа професійних військовослужбовців (співробітників) силових структур держави. Кандидати віком до 30 років повинні мати термін служби не менше трьох років. У зв'язку з особливою складністю завдань, покладених на ПСП, кандидати мають проходити ретельний відбір. Головна увага приділяється їх політичній благонадійності.

Добір кандидатів включає кілька етапів: спортивно-медичне обстеження, визначення реакції організму на перевантаження, психологічне тестування і психіатричну експертизу, визначення рівня спортивної підготовки, тести з стрільби, співбесіда та загальноосвітній тест. Під час добору кандидати проходять перевірку інтелектуальних здібностей, фізичної витривалості, загального вишколу, наполегливості, кмітливості, спритності й інших морально-бойових якостей. Проходити ретельний відбір за результатами різних тестів та іспитів мають усі кандидати без виключення. Упродовж трьох днів кандидати також повинні пройти медичну комісію.

За необхідності добір проводиться за зовнішніми даними (ріст, статура, риси обличчя, наявність особливих прикмет).

Кандидати проходять поетапне тестування. Після кожного етапу ті, хто не пройшов встановлені тести, відраховуються. Вважається, що здебільшого відсів кандидатів у спецслужбах становить 92–93 %; відомі випадки стовідсоткового відсіву. Особовий склад, який витримав усі іспити, направляється до навчального центру СпП для проходження спеціальної підготовки.

Військовослужбовці (співробітники), зараховані в ПСП, укладають контракти на 3 і більше років. Після 3 років служби за бажанням вони можуть знову повернутися у свої частини.

Рекомендації з підготовки особового складу ПСП міліції (поліції)

Проходження спеціальної підготовки доцільно організувати упродовж 15 тижнів. Так, 3–4 тижні проводяться заняття з тактичної, розвідувальної, автомобільної, альпіністської, медичної і фізичної підготовки (включаючи бойове самбо і карате), міннопідривної справи, військової топографії і зв'язку. У цей період кандидати здійснюють тривалі марші на автомобілях з орієнтуванням на незнайомій місцевості, проходять легководолазну підготовку, вчать керувати іншими транспортними засобами. Вогнева підготовка (до 6 тижнів) – вивчення стрілецької зброї й іншого озброєння національного виробництва, а також зброї іноземних зразків. На практичне відпрацювання спеціальних вправ зі стрільби кожному виділяється 1500 патронів. Курс на виживання в екстремальних умовах на будь-якій місцевості влітку й узимку триває упродовж 3 тижнів. Також кандидати мають успішно витримати напад бійцівського собаки. Радіопідготовка – вивчення азбуки Морзе і робота на швидкодіючих портативних радіостанціях – 3 місяці. У процесі всього навчання вивчається одна з іноземних мов. У частині спецпідготовки:

робота з мініатюрною прийомо-передавальною апаратурою, перископами для спостереження з укриття, приладами для підслуховування, фототехнікою. Кожен курс навчання завершується заліком. У цілому загальний час підготовки бійця становить 2 роки.

Одне з найважливіших місць у програмі відбору кандидатів займають психологічні тести, за допомогою яких лікарі визначають особисті якості кандидата, його інтелект, соціальний стан, реакції. На кожного кандидата заводиться карта оцінок. Вона досить докладна: загальний рівень інтелекту, точність, темп мислення, логіка, здатність мислити абстрактно, культура мови, швидкість і надійність оптичного сприйняття, концентрація, ставлення до роботи, активність у робочих ситуаціях, реакції на оптичні й акустичні подразники. Підставою для негативної оцінки комісії можуть бути й особисті якості: невпевненість у собі, внутрішнє хвилювання, напруженість, зайва підозрілість, невміння знайти підхід до співрозмовника, негативне сприйняття світу. Морально-психологічна підготовка має за мету розвинути у бійців здатність зберігати холонокровність і почуття відповідальності у надзвичайних ситуаціях.

Високий рівень підготовки кандидатів забезпечується тим, що більша частина програми підготовки відводиться для занять на місцевості в умовах, максимально наближених до реальної оперативної обстановки. Заняття мають проводити досвідчені інструктори, які одержали практичні навички в реальних бойових діях. Обов'язкові спільні навчання та тренування забезпечують функціональну взаємозамінність і сприяють підвищенню боєздатності та мобільності ПСП. Кожен боєць має опанувати багато суміжних спеціальностей.

Комплекти основного озброєння, спорядження та обладнання ПСП варіюються залежно від їх фінансового забезпечення [4].

Підсумовуючи, можна зробити висновки:

- на сьогодні в різних країнах світу немає єдиного підходу щодо побудови універсального ПСП міліції (поліції) для ведення боротьби з НЗФ, забезпечення боротьби з тероризмом та виконання інших спеціальних завдань;
- антитерористичний спецназ спеціалізується на точкових реакціях на надзвичайні ситуації, що найчастіше пов'язані зі звільненням заручників і нейтралізацією терористів, та за своїм призначенням кардинально відрізняється від багатьох підрозділів спецназу армійського, мета якого переважно полягає в диверсійній діяльності в тилу ворога;
- організаційно-штатна структура ПСП не тільки повинна відповідати завданням, які на нього покладаються сьогодні, але й мати можливість варіювання залежно від нових викликів і загроз;
- при застосуванні ПСП різного спрямування та призначення головне завдання керівництва – чітко визначати завдання, враховуючи оснащеність і підготовленість особового складу;
- використання цих рекомендацій є доцільним при створенні ПСП державних структур, удосконаленні їх організаційно-штатної структури та матеріально-технічного забезпечення, розробленні заходів із підвищення рівня бойової та спеціальної підготовки особового складу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Питання реформування органів внутрішніх справ України : розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 жовт. 2014 р. № 1118р.
2. [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://wartime.org.ua/11032-specnaz-sprava-tonka-naukraschi-antiteroristichni-pidrozdili-svitu.html>.
3. [Електронний ресурс]. – режим доступу : http://3mv.ru/publ/vooruzhenie_drugikh_stran/specpodrazdelenija_armij_stran_mira/13-1-0-9131.
4. [Електронний ресурс]. – режим доступу : http://voinanet.ucoz.ru/index/specnaz_ssha/0-12906.

Отримано 02.10.2014